

Knud Waaben

Strafferettens
specielle del

5. reviderede udgave

ADVOKAT
JERRY OSBAK
NØRREGADE 30 - 1165 KBH. K
(100 m FRA NØRREPORT)
TLF. (01) 14 42 00 - GIEC 92 76 70

Thomson
GADJURA

Knud Waaben

Strafferettens specielle del

4. udgave/U. oplag

© Forlaget Thomson A/S, København 1999

ISBN 87-619-0076-5

Omslag/Grafisk tilretteleggelse: Axel Surland

Tryk: P. F. Schmidt A/S, Vejens

Mekansk, fotografisk eller anden gengivelse

af denne bog eller dele af den er ikke tilladt

ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Denne fremstilling af Strafferettens specielle del udkom i 4. udgave i 1994. Den er nu ført à jour med oplysninger om og henvisninger til senere lovændringer og domme. I straffelovens specielle del er der siden juli 1994 foretaget 21 ændringer ved 10 ændringslove, senest lov nr. 141 af 17. marts 1999.

Strafferettens almindelige del bd. I, Ansvarslæren, udkom i 4. udgave i 1997, og bd. II, Sanktionslæren, udsendes i revideret udgave samtidig med den her foreliggende bog.

Juni 1999

Knud Waaben

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1

FORBRYDELSER MOD LIV OG LEGENE

I. Indledning 1

1. Strafferetlig beskyttelse 1
2. Inddeling 2

II. Drabsforbrydelser 3

1. Indledning 3
2. Forsætligt drab 4
3. BARNEDRAB 6
4. Drab efter begæring 7
5. Euthanasi 9
6. Hjælp til selvmord 11
7. Uagtsomt drab 13

III. Legemsangreb 15

1. Oversigt 15
2. Ordinær vold 17
3. Kvalificeret vold 19
4. Særlig grov vold 21
5. Slagsmål og gengældelse af slag 22
6. Uagtsom legemsbeskadigelse 23

IV. Faredelikter 24

1. Hensynsløs farefremkaldelse 24
2. Hensættelse i hjælpeløs tilstand 26
3. Uforsvarligt forhold ved barnefødsel 28
4. Tilsidesættelse af hjælpepligter 29
5. Farlig beruselse 30
6. Spiritus- og promillekørsel 31

V. Svangerskabsafbrydelse 34

1. Det retspolitiske problem 34
2. Lovregler 35

Kapitel 2

FORBRYDELSER MOD DEN PERSONLIGE FRIHED

I. Ulovlig tvang 37

1. Frihedsindgreb 37
2. Ulovlig tvang 37
3. Tvangsmidlerne 40

II. Frihedsberøvelse 42

1. Gerningsindholdet 42
2. Tilregnelser 44

Kapitel 3

SÆDELIGHEDSFORBRYDELSER

I. Indledning 45

1. Sædelighedsforbrydelse og seksualforbrydelse 45
2. Gerningstyper 46
3. Kriminaliseringens grundlag 46
4. Straf og særlige retsfølger 47

II. Voldtægt og anden tvang 48

1. Angreb på den seksuelle handlefrihed 48
2. Voldtægt 49
3. Anden ulovlig tvang 50
4. Straffen 51

III. *Forbrydelser mod børn og unge mennesker* 52

1. Beskyttelseshensyn og aldersgrænser 52
2. Heteroseksuelt forhold 53
3. Homoseksuelt forhold 56

IV. *Forbrydelser mod særlige persongrupper* 57

1. Psykisk afvigende personer 57
2. Personer i afhængighedsforhold 58
3. Svig 59

V. *Blufærdighedskrænkelser* 60

1. Beskyttelsesinteresse 60
2. De strafbare forhold 61
3. Alderstrin og samtykke 63

VI. *Pornografi* 64

1. Begreb og retsudvikling 64
2. De gældende regler 65
3. Særligt om børnepornografi 67

VII. *Prostitution, alfonseri, rufferi mv.* 68

1. Prostitution 68
2. Alfonseri, rufferi mv. 68

Kapitel 4

FORBRYDELSER I FAMILIEFORHOLD

I. *Bigami* 71

1. Kriminalisering 71
2. De strafbare forhold 72

II. *Incest* 74

1. Kriminalisering 74
2. De strafbare forhold 75

III. *Andre delikter i familieforhold* 76

1. Krænkelser af familieretlige pligter 76
2. Urigtig fødselsanmeldelse 78
3. Unddragelse fra forældremyndighed 78

Kapitel 5

FORMUEFORBRYDELSER

I. *Indledning* 81

1. Almindelige begreber 81
2. Berigelsesforbrydelser 83
3. Berigelsesforsæt 86
4. Strafferammer 88

II. *Tyveri* 90

1. Fuldbrydelse ved borttagelse 90
2. Rørlig ting mv. 91
3. Økonomisk værdi 92
4. Fremmed ejendom 94
5. Varetægt 95
6. Tilegnelse og berigelse 99
7. Brugstyveri 100

III. *Ulovlig omgang med hittegods* 101

1. Hittegods 101
2. Ting i gerningsmandens varetægt 103

IV. *Underslæb* 104

1. Indledning 104
2. Fremmed ting i egen varetægt 106
3. Tilegnelse af tingen 109
4. Betroede penge 110
5. Forbrug af penge 114
6. Forudbetalt vederlag 115
7. Forsæt til tings- og pengeunderslæb 116
8. Underslæb ved fragtelse 117

V. *Bedrageri* 118

1. Indledning 118
2. Vildfarelse 120
3. Det svigagtige forhold 121
4. Fremkaldelse af en disposition 122
5. Retsstridigt forhold 125
6. Vinding og tab 126
7. Groft uagtsomt bedrageri 131
8. Databedrageri 132
9. Supplerende bestemmelser 134
10. Skattesvig 136

VI. *Mandatsvig* 138

1. Hovedtyper 138
2. Særligt om checkforhold 141
3. Beslægtede forhold (§ 299) 142

VII. *Skyldnersvig* 144

1. Indledning 144
2. Krænkelse af begrænsede rettigheder 145
3. Unddragelse under konkurs 148
4. Andre krænkelser af fordringshavere 149
5. Supplerende bestemmelser 150

VIII. *Afpresning* 152

1. Tvang ved trusler 152
2. Vinding og tab 153

IX. *Roveri* 155

1. Vold og trusler 155
2. Gerningstyper 155
3. Straffen 157

X. *Åger* 158

1. Historisk baggrund 158
2. Åger 159
3. Anden udnyttelse 162
4. Forsæt 162

XI. *Hæleri* 163

1. Indledning 163
2. Hovedforbrydelse og hæleri 165
3. Typer af hæleri 167
4. Forsæt 168
5. Uagtsomhed 169
6. Udnyttelse af ågerfordringer mv. 170

Capitel 6

MINORITÆTARLIGE FORBRYDELSER

I. *Indledning* 173

1. Almenfare og anden fare 173
2. Oversigt 173

II. *Brandstiftelse* 174

1. Gerningsbeskrivelsen 174
2. Forsætlig brandstiftelse 175
3. Kvalificeret brandstiftelse 177
4. Uagtsom brandstiftelse 179

III. *Fare for ulykker* 180

1. Sprængning, trafikulykke mv. 180
2. Våben og eksplosivstoffer 181
3. Angreb på trafiksikkerheden 181
4. Flykapring 183

IV. *Narkotikaforbrydelser* 183

1. Stofmisbrug i Danmark 183
2. Lov om euforiserende stoffer 185
3. Straf 186

V. *Andre sundhedsfarlige handlinger* 188

1. Forgiftning, forhandling mv. 188
2. Fare for smitsom sygdom 189
3. Miljøforbrydelser 189

Kapitel 7

FREDSKRÆNKELSER

I. *Indledning* 191

1. Fred og ære 191
2. Individuel og offentlig fred 192
3. Udviklingslinier 193
4. Lovreglerne og deres fortolkning 195
5. Forsæt 196

II. *Krænkelser af privatlivets fred* 197

1. Brud på brevhemmeligheden 197
2. Åbning af andres gemmer 198
3. Adgang til edb-oplysninger 198
4. Aflytning, optagelse, iagttagelse og fotografering 199
5. Husfredskrænkelser 201
6. Forskaffelse og udnyttelse af oplysninger 202
7. Meddelelser om private forhold 203
8. Krænkelser af tavshedspligt 207

III. *Trusler, forulempelser mv.* 208

1. Trusler 208
2. Forulempelser 210
3. Racediskrimination 211

Kapitel 8

ÆREKRÆNKELSER

I. *Indledning* 213

1. Begrebet ære 213
2. Beskyttelse af æren 214

II. *Typer af ærekrænkelser* 216

1. Grundbegreber 216

2. Sigtelser 218

3. Ringegagtsytringer 222

4. Fremsættelse og udbredelse 224

5. Forsæt 225

6. Bagvaskelse 226

III. *Snaffrihed* 227

1. Sandhedsbevis 227

2. Pligt eller ret til at udtale sig 229

IV. *Straf og mortifikation* 232

1. Påtale og straf 232

2. Mortifikation 232

Kapitel 9

FORBRYDELSER VEDRØRENDE DOKUMENTER, MERKER OG PENGE

I. *Indledning* 235

1. Beskyttelsesinteresse 235

2. Dokument 236

II. *Dokumentfalsk* 241

1. Falsk ved eftergørelse 241

2. Forfalskning 244

3. Brug af dokumentet 245

4. Straffen for dokumentfalsk 246

III. *Andre dokumentforbrydelser* 247

1. Dokumentsvig 247

2. Dokumentmisbrug 248

3. Intellektuelt falsk 249

4. Indgreb i bevismidler 250

- IV. *Mærkeforbrydelser* 251
1. Mærker mv. 251
 2. Garanti- og kontrolmærker 252
 3. Betalingsmærker 253
 4. Grænsemærker 253

- V. *Pengeforbrydelser* 253
1. Falske penge 253
 2. De strafbare forhold 255
 3. Beslægtede delikter 256

Kapitel 10

FALSK FORKLARING, ERKLÆRING, ANKLAGE MV.

- I. *Falsk forklaring for retten* 258
 1. Indledning 258
 2. Processuel afgrænsning 258
 3. Falsk forklaring 260
 4. Forsæt og uagtsomhed 262
 5. Sigtedes straffrihed 263
 6. Risiko for sigtelse 266
 7. Straffrihed iøvrigt: tavshedspligt 268
- II. *Falsk erklæring* 269
 1. Erklæringer på tro og love 269
 2. Pligtmæssige erklæringer 269
 3. Skriftlige erklæringer 271
- III. *Falsk anklage og anmeldelse* 273
 1. Falsk anklage 273
 2. Falsk anmeldelse og klagemål 276

Erstatning 279

Forbrydelser 281

Forretning 283

- IV. *Mærkeforbrydelser* 251
 - 1. Mærker mv. 251
 - 2. Garanti- og kontrolmærker 252
 - 3. Betalingsmærker 253
 - 4. Grænsemærker 253

- V. *Pengeforbrydelser* 253
 - 1. Falske penge 253
 - 2. De strafbare forhold 255
 - 3. Beslægtede delikter 256

Kapitel 10

FALSK FORKLARING, ERKLÆRING, ANKLAGE MV.

- I. *Falsk forklaring for retten* 258
 - 1. Indledning 258
 - 2. Processuel afgrænsning 258
 - 3. Falsk forklaring 260
 - 4. Forsæt og uagtsomhed 262
 - 5. Sigtedes straffrihed 263
 - 6. Risiko for sigtelse 266
 - 7. Straffrihed iøvrigt: tavshedspligt 268
- II. *Falsk erklæring* 269
 - 1. Erklæringer på tro og love 269
 - 2. Pligtmæssige erklæringer 269
 - 3. Skriftlige erklæringer 271
- III. *Falsk anklage og anmeldelse* 273
 - 1. Falsk anklage 273
 - 2. Falsk anmeldelse og klagemål 276

Erstatning 279

Erstatninger 281

Erstatning 283